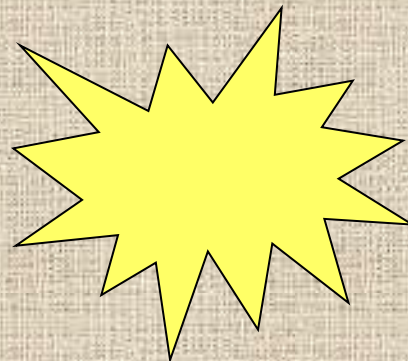

5 нче сыйныфта татар теле

кыш

жэй

Бу сүзлэр бер –берсенэ нинди мәгънәдә
кулланылган?

- Кыш салкын, ә жәй жылы .

- Кышкы көн кыска, ә жәйге көн озын .

- Кышын табигать йокыга тала, жәен уяна

Кыш — жәй

Салкын — жылы

Кыска — озын

Йокыга тала - уяна

Антонимнар

Антонимнар — капма-каршы мәгънәле сүзләр

Антоним- грек сүзе, каршы мәгънәсендә

Антонимнар парлашып килеп, парлы сүз ясый.

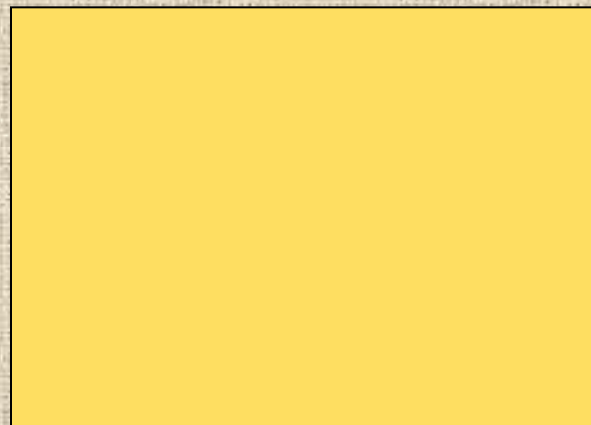
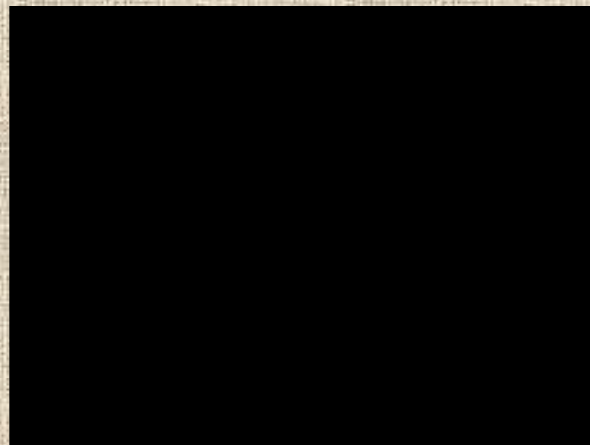
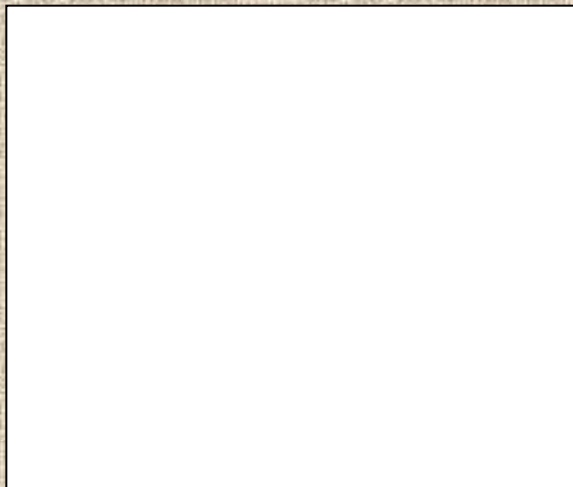
*Парлы сүз составындагы сүзләр берүк сүз
төркеменнән була.*

Бу бәйрәмгә олысы-кечесе жыйелды.

Базарда алыш-биреш күп булды.

Болар антонимнармы?

Кара эңиргә ак кар ява.

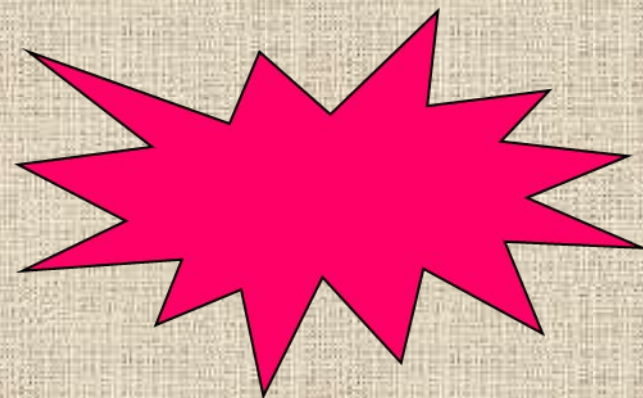
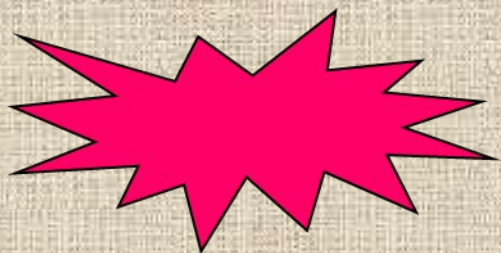
Ак йөзең сагыштан сары
булды.

Антонимнар, шартлы рәвештә, **даими** һәм **очраклы** антонимнарга бүленә. Даими антонимнар контексттан тыш та антоним буларак кабул ителә. М-н: *бар-юк, ата-ана, көн-төн* һ.б. Ә очраклы антонимнар сүзтезмә, жөмлә яисә текст эчендә генә капма-каршы мәгънә ала.

М-н:

*Әни назлап ышандыра,
Әти-кырыслык белән...
Нәтижәгә ирешәбез
Минем тырғышлык белән.*
(Ш.Галиев)

АНТОНИМНАР
НИ ӨЧЕН
КУЛЛАНЫЛА ?

Кара - ак
Зур - кечкенә

*Чагыштыру һәм
капма- каршы кую*

Күп **исле** гөлләр арасында
Бер **иссез** гөл исле булган.
Күп иссез гөл арасында
Бер исле гөл иссез калган.

*Сүзлек хәзинәсен баета,
сөйләмнең сәнгатьлелеген
көчәйтә*

A spiral-bound notebook with a light brown, textured cover. A bright yellow sticky note is attached to the front cover, partially overlapping the spiral binding. The sticky note has a black border and a small tab at the top left. The text "Биремнэр эшлэдү" is written in a bold, blue, cursive font on the sticky note.

***Биремнэр
эшлэдү***

Рәсемнәрдә антонимнарны табыгыз

Антонимнар яз

Ачы

тәмле

Уңган

ялкау

Башлау

тәмамлау

Кыска

озын

Якты

караңгы

Туры

кыек

Табу

югалту

Дус

дошман

Аз

күп

Кичә

бүген

Антонимнар куеп мәкальләрнен
ахырын язып бетереgez

- 1. Иң ачы нәрсә дә тел, иң ...**
- 2. Кыю бер үләр, ...**
- 3. Яхшы тел яз кебек, ...**
- 4. Картлар сүзен капчыкка сал,**

Тикшерәбез

1. Иң ачы нәрсә дә тел, иң **татлы нәрсә дә тел.**
2. Кыю бер үләр, **куркак мең үләр.**
3. Яхшы тел яз кебек, **яман тел көз кебек.**
4. Картлар сүзен капчыкка сал,
яшьләр сүзен янчыкка сал.

Антонимнарны табыгыз

1. Хан жыены – зур табын-

Бер шаулады , бер тынды,

Туктамыштай олы хан

Бер утырды, бер торды. (“Идегэй” дастаныннан)

2. Көне буге караса да,

Көзгедән бер дә туймый.

Чәчләрен әле тегеләй.

Әле болайга тарый.

3. Бар иде, ди, юк иде, ди

Ач иде, ди , тук иде, ди

Бер авылда бер агай. (Такмаза)

Антонимнарны табып, төрен билгеләгез

1. **Әти кеше кап-кара мыегы астыннан ап-ак тешләрен ялтыратып елмайды.**
2. **Мин ул кичергән кыенлыктарның, яхшы яки хата эшләренен, шатлык- хәсрәтләренен күбесен белмидер, шәт.**
3. **Алай да кайсысы чукыды соң әле күгәрченнәрнең? Анасымы, әллә атасымы?**
4. **Ата-ананы тыңлаган – адәм, тыңламаган әрәм булган.**

Өйгә эш

«Кышкы табигать»
темасына антонимнар
кулланып, миниатюр
сочинение язып килергә

Игътибарыгыз
өчен рәхмәт!

